

Паперова копія
електронного документа

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

НАКАЗ

Київ

№ _____

**Про відмову в погодженні
(непогодження) антикорупційної
програми Державної служби геології
та надр України на 2021 – 2022 роки**

Відповідно до п. 10 ч. 1 ст. 7, п. 12 ч. 1 ст. 11, п. 11 ч. 1 ст. 12, ч. 1 ст. 19 Закону України «Про запобігання корупції», пп. 7, 9 розділу IV Порядку підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження, затвердженого рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 08.12.2017 № 1379 (із змінами),

наказую :

1. Відмовити в погодженні антикорупційної програми Державної служби геології та надр України на 2021 – 2022 роки, затвердженої наказом Державної служби геології та надр України від 10.02.2021 № 150, надісланої листом від 04.03.2021 № 3486/01/03-21, з урахуванням обґрунтувань, що додаються.

2. Департаменту запобігання та виявлення корупції забезпечити направлення копії цього наказу до Державної служби геології та надр України.

3. Державній службі геології та надр України протягом 30 днів з дати отримання копії цього наказу розглянути висловлені Національним агентством з питань запобігання корупції зауваження, усунути виявлені недоліки та повторно подати антикорупційну програму на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Голови Національного агентства з питань запобігання корупції Преснякова І.Є.

Голова

Олександр НОВІКОВ

КОПІЯ

Додаток

до наказу Національного агентства
з питань запобігання корупції

19 квітня 2021 року № 224/21

Обґрунтування

Національного агентства з питань запобігання корупції щодо відмови у погодженні (непогодженні) антикорупційної програми Державної служби геології та надр України на 2021 – 2022 роки

Антикорупційна програма Державної служби геології та надр України на 2021 – 2022 роки затверджена наказом Державної служби геології та надр України від 10.02.2021 № 150 (далі – антикорупційна програма Держгеонадр), надіслана супровідним листом від 04.03.2021 № 3486/01/03-21.

Аналіз антикорупційної програми Держгеонадр здійснювався на відповідність вимогам, визначеним у розділі II Порядку підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження, затвердженого рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) від 08.12.2017 № 1379 (далі – Порядок), Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади, затвердженої рішенням Національного агентства від 02.12.2016 № 126 (далі – Методологія), зокрема:

- принципам підготовки антикорупційної програми;
- порядку затвердження антикорупційної програми;
- вимогам до складових частин антикорупційної програми органу влади, у тому числі звіту за результатами оцінки корупційних ризиків;
- правилам оцінки корупційних ризиків;
- вимогам до заходів щодо усунення виявлених корупційних ризиків.

З метою аналізу вивчено матеріали антикорупційної програми Держгеонадр, нормативно-правові акти, які регулюють діяльність Держгеонадр та проаналізовано антикорупційну програму Держгеонадр за попередній період.

За результатами аналізу антикорупційної програми Держгеонадр встановлено, що вона не відповідає вимогам, визначеним у п. 1 розділу II Порядку, а саме:

1. Розроблена з порушенням принципів підготовки антикорупційної програми органу влади:

1.1. Галузевої належності та всеохопленості

Принцип галузевої належності та всеохопленості зобов'язує орган влади враховувати в антикорупційній програмі сферу діяльності такого органу влади, передбачати заходи відповідно до усіх його повноважень та функцій згідно з

положеннями спеціальних нормативно-правових актів, а також поширюватись на всю його організаційну структуру (п.п. 4 п. 1 розділу II Порядку).

Відповідність вищевказаному принципу Національне агентство встановлює насамперед шляхом аналізу робочого плану оцінки корупційних ризиків у органі влади.

У робочому плані оцінки корупційних ризиків, який складається з дотриманням принципу галузевої належності та всеохопленості, як об'єкти оцінки корупційних ризиків визначаються усі функції та завдання органу влади, його посадових осіб, що передбачені законодавчими актами, а також способи їх реалізації (абз. 3 п. 4 розділу II, абз. 6 п. 2 розділу I Методології).

Водночас робочий план оцінки корупційних ризиків у діяльності Держгеонадр не містить інформації про всі функції та завдання Держгеонадр, передбачені відповідним законодавством. Натомість у робочому плані Держгеонадр як об'єкти оцінки корупційних ризиків визначено корупційні ризики, які виникають у діяльності Держгеонадр.

Згідно з Положенням про Державну службу геології та надр України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1174 (далі – Положення), Держгеонадра відповідно до покладених на неї завдань, зокрема:

- здійснює функції замовника державного контракту з приросту запасів корисних копалин;

- формує державний резерв родовищ дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння;

- формує державний фонд родовищ корисних копалин та резерв цього фонду;

- здійснює державну реєстрацію та веде облік робіт і досліджень, пов'язаних з геологічним вивченням надр;

- розробляє карти сейсмічного районування території України;

- видає в установленому порядку спеціальні дозволи на користування надрами (у тому числі на користування нафтогазоносними надрами);

- зупиняє та анулює в установленому порядку дію спеціальних дозволів на користування надрами (у тому числі на користування нафтогазоносними надрами), поновлює їх дію у разі зупинення;

- здійснює переоформлення спеціальних дозволів на користування надрами (у тому числі на користування нафтогазоносними надрами), внесення до них змін та видачу дублікатів, продовжує строк дії спеціальних дозволів на користування надрами (у тому числі на користування нафтогазоносними надрами);

- здійснює державний контроль за геологічним вивченням надр (державний геологічний контроль) та раціональним і ефективним їх використанням;

- складає у межах повноважень, передбачених законом, протоколи про адміністративні правопорушення, розглядає справи про адміністративні правопорушення та накладає адміністративні стягнення;

- проводить планові та позапланові перевірки надрокористувачів, за результатами яких (у разі виявлення порушень вимог законодавства) складає акти, видає обов'язкові для виконання вказівки (приписи) про усунення

виявлених недоліків і порушень вимог законодавства;

здійснює державний контроль за дотриманням правил і нормативів користування нафтогазоносними надрами;

вирішує спори з питань користування надрами у порядку, встановленому законодавством.

Ці та інші функції та завдання, якими наділена Держгеонадра, не відображені у робочому плані Держгеонадр як об'єкти оцінки корупційних ризиків. Відповідно, неможливо встановити, чи були досліджені комісією з оцінки корупційних ризиків усі функції та завдання Держгеонадр, які для цього були використані джерела інформації, а також способи і методи їх аналізу.

Крім цього, антикорупційна програма Держгеонадр та матеріали, додані до неї, не містять інформації про проведення оцінки корупційних ризиків у територіальних органах Держгеонадр.

Також територіальні органи Держгеонадр не визначені серед виконавців/співвиконавців жодного заходу з усунення корупційних ризиків у діяльності Держгеонадр.

Таким чином, антикорупційна програма Держгеонадр не передбачає заходів відповідно до усіх повноважень та функцій Держгеонадр згідно з положеннями спеціальних нормативно-правових актів, зокрема Положення, та не поширюється на всю її організаційну структуру (включаючи територіальні органи, підприємства, установи, організації, що входять до сфери управління), що свідчить про здійснення формальної оцінки корупційних ризиків, а також порушення принципу галузевої належності та всеохопленості при підготовці антикорупційної програми.

1.2. Об'єктивності та неупередженості

Зазначений принцип вимагає, щоб дії та рішення посадових осіб органу влади під час підготовки антикорупційної програми були спрямовані виключно на досягнення мети щодо налагодження в органі влади ефективної системи запобігання та виявлення корупції (п.п. 5 п. 1 розділу II Порядку).

Всупереч цьому принципу опис та чинники ідентифікованого корупційного ризику № 1 сформульовані таким чином, що унеможливають розуміння, який конкретно корупційний ризик існує у діяльності Держгеонадр та, відповідно, у чому він полягає.

Зазначене унеможливорює здійснення аналізу достатності запропонованих заходів для мінімізації/усунення цього ризику та свідчить про порушення принципу підготовки антикорупційної програми.

Крім того, описи та чинники корупційного ризику № 2, визначеного як незнання законодавства за напрямом роботи структурного підрозділу, та корупційного ризику № 3, який ідентифікований як недостатній контроль з боку керівництва Держгеонадр, сформульовані загально, без зв'язку з конкретними процесами, пов'язаними із реалізацією функцій Держгеонадр.

Такі ідентифіковані ризики по своїй суті є не корупційними ризиками, а

чинниками ризиків, тобто причинами, що можуть стимулювати вчинення посадовими особами Держгеонадр корупційного чи пов'язаного з корупцією правопорушення при виконанні будь-яких посадових обов'язків.

На усунення таких можливих системних недоліків в організації діяльності Держгеонадр має бути спрямована загальна відомча політика в органі влади, а не звіт за результатами оцінки корупційних ризиків.

Наведені невідповідності не сприятимуть налагодженню ефективної системи запобігання та виявлення корупції у діяльності Держгеонадр.

2. Існує потреба у здійсненні додаткової оцінки корупційних ризиків, оскільки попередню оцінку проведено неповно

Відповідно до абз. 2 п. 1 розділу III Методології під час ідентифікації корупційних ризиків в органі влади визначаються його вразливі до ризиків сфери діяльності, окремі функції та завдання, конкретні напрями діяльності структурних підрозділів під час виконання ними функцій та завдань.

Ідентифікація корупційних ризиків проводиться шляхом дослідження (аналізу) зовнішнього та внутрішнього середовища органу влади на предмет виявлення чинників корупційних ризиків як у нормативно-правових актах, так і організаційно-управлінській діяльності органу влади (абз. 1 п. 2 розділу III Методології).

При цьому Методологією передбачені різноманітні джерела отримання інформації для ідентифікації корупційних ризиків (п. 3 розділу III Методології), якими є:

інтерв'ювання (соціологічне опитування), анкетування (в тому числі анонімне) працівників органу влади, а також представників громадськості, які взаємодіяли (взаємодіють) з органом влади, зокрема з використанням електронної пошти, мережі Інтернет, телефону тощо;

нормативно-правові та організаційно-розпорядчі акти, що регулюють діяльність органу влади;

аналіз здійснених заходів щодо усунення виявлених корупційних ризиків за попередні періоди;

результати перевірок, аудитів, проведених контролюючими органами, а також внутрішніх перевірок та службових розслідувань в органі влади;

публікації в засобах масової інформації та соціальних мережах;

інформація з відкритих реєстрів;

звернення, що надійшли до органу влади від фізичних та юридичних осіб.

Зазначені джерела є обов'язковими для збору та аналізу членами комісії з оцінки корупційних ризиків та уповноваженою особою з питань запобігання корупції під час оцінки корупційних ризиків у діяльності органу влади.

Всупереч цьому з робочого плану, розділу II антикорупційної програми Держгеонадр та зі Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності Держгеонадр вбачається, що Держгеонадра обмежилася дослідженням здебільшого нормативно-правових та локальних актів.

Матеріалами антикорупційної програми Держгеонадр не підтверджується, що при ідентифікації корупційних ризиків були проаналізовані та вивчені інші обов'язкові джерела, які містять інформацію про корупційні ризики у діяльності Держгеонадр.

Так, за наданою Національному агентству Радою бізнес-омбудсмена інформацією, суб'єкти господарювання подають скарги на дії/бездіяльність Держгеонадр, з яких переважна більшість стосується питань, пов'язаних із наданням спеціальних дозволів на користування надрами, а саме:

- відмови у наданні спеціального дозволу;
- порушення строків розгляду заяви на отримання спеціального дозволу;
- відмови у продовженні строку дії спеціального дозволу;
- відмови у внесенні змін до спеціального дозволу;
- невиконання рішення суду щодо видачі спеціального дозволу;
- бездіяльності щодо питання поновлення дії спеціального дозволу;

крім того:

- тривалого погодження проекту угоди про умови користування надрами;
- відмови у прийнятті заяви для виставлення дозволу на користування ділянкою надр на аукціон;
- нерозгляду по суті звернень про реєстрацію робіт і досліджень, пов'язаних із геологічним вивченням надр.

Матеріалами антикорупційної програми не підтверджується, що наведена інформація була взята до уваги комісією з оцінки корупційних ризиків у діяльності Держгеонадр. Це свідчить про необхідність проведення додаткової оцінки корупційних ризиків у зазначених напрямках діяльності Держгеонадр.

Разом з тим вбачається, що не були оцінені корупційні ризики у діяльності посадових осіб Держгеонадр з:

- розгляду заяв, пов'язаних із наданням спеціальних дозволів на користування надрами, – на предмет надання обґрунтованих та вичерпних відповідей на заяви, дотримання строків надання відповідей, недопустимості повторної відмови у задоволенні заяви з посиланням на нові підстави, що первинно не були заявлені державним органом;

- виконання судових рішень, що вступили у законну силу.

Таким чином, існує потреба у здійсненні додаткової оцінки корупційних ризиків у діяльності Держгеонадр.

З огляду на викладене антикорупційна програма Державної служби геології та надр України на 2021 – 2022 роки не підлягає погодженню Національним агентством на підставі абз. 2, 5 п. 9 розділу IV Порядку.

**Керівник Департаменту
запобігання та виявлення корупції**

Сергій ДЕРКАЧ

20.04.2021